

Christendom als *way of life*

(1) Het goede leven voor allen

Lezing

Op weg naar Jeruzalem trok Hij verder langs steden en dorpen, terwijl Hij onderricht gaf. Iemand vroeg Hem: 'Heer, zijn er maar weinigen die worden gered?' Hij antwoordde: 'Doe alle moeite om door de smalle deur naar binnen te gaan, want velen, zeg Ik jullie, zullen proberen naar binnen te gaan maar er niet in slagen. Als de heer des huizes eenmaal is opgestaan en de deur heeft gesloten, en jullie staan buiten op de deur te kloppen en roepen: "Heer, doe open voor ons!", dan zal hij antwoorden: "Ik ken jullie niet, waar komen jullie vandaan?" Jullie zullen zeggen: "We hebben in uw bijzijn gegeten en gedronken en u hebt in onze straten onderricht gegeven." Maar hij zal tegen jullie zeggen: "Ik ken jullie niet, waar komen jullie vandaan? Weg met jullie, onrechtplegers!" Dan zullen jullie jammeren en knarsetanden wanneer je Abraham, Isaak en Jakob en al de profeten in het koninkrijk van God ziet, maar zelf buitengesloten wordt. Uit het oosten en het westen en uit het noorden en het zuiden zullen ze komen, en ze zullen aanliggen bij het feestmaal in het koninkrijk van God. En bedenk wel: er zijn laatsten die de eersten zullen zijn, en er zijn eersten die de laatsten zullen zijn.'

Lc 13, 22-30 (NBV21)

Overweging

Christianity is a lifestyle - a way of being in the world that is simple, non-violent, shared, and loving. However, we made it into an established "religion" (and all that goes with that) and avoided the lifestyle change itself. One could be warlike, greedy, racist, selfish, and vain in most of Christian history, and still believe that Jesus is one's "personal Lord and Savior"... The world has no time for such silliness anymore. The suffering on Earth is too great.

Richard Rohr

Beste mensen

In de jaren tachtig van vorige eeuw publiceerde de Dominicaan Edward Schillebeeckx de quote: 'geen heil buiten de wereld om', naar aanleiding van een vroegere kerkelijke uitspraak. Toen kerkvader Cyprianus tegen zijn gelovigen zei: 'Buiten de Kerk is er geen heil', kon hij niet vermoeden welke rampzalige gevolgen deze uitspraak zou hebben. Het gaat niet op dat wij zeker kunnen zijn van ons heil, als we maar tot de Katholieke Kerk of een nieuwe kerkgemeenschap zoals De Lier behoren; ook tot ons kan Jezus zeggen zoals we in het goed-nieuws verhaal, het evangelie, hoorden: "*Gaat weg van Mij, gij allen, bedrivers van ongerechtigheid*".

'Er zijn er veel binnen de Kerk, die erbuiten staan, en er zijn er veel buiten, die erbinnen zijn,' zei de andere kerkvader Augustinus. De Kerk is geen doel, maar een instrument om het Rijk

Gods te vestigen. Of nog iets straffer geformuleerd: Jezus is niet het doel, maar waar hij voor stond: de realisatie van 'het Rijk Gods'.

Het Rijk Gods, dat is, om het in een taal van vandaag te zeggen: "het goede leven voor allen". Drie woorden: het goede (gerechtigheid, mededogen, ...), leven (wat is het volle leven?), allen (niemand valt uit de boot).

Tussen haakjes. Ik moet denken aan het gebed van Sören Kierkegaard waarmee André vorige week onze viering afsloot. Waar het gebed zegt: *"God, Red ons uit de ingesluimerde verdwazing, dat wij zouden denken, dat wij Uw zoon Jezus allen maar moeten bewonderen, in plaats van Hem ook effectief te willen navolgen, te willen gelijken op Hem"*

Ik ga nog een stapje verder. Zouden we niet kunnen zeggen: niet God is het doel, wel de medemens?

Je kan denken dat het doordenken van deze visie tot het einde van de religie zal leiden. Ik denk dat dit inderdaad het einde van de religie betekent, maar niet noodzakelijk van het christendom als 'a way of life', als een soort anti-religie, die we terugvinden in de Bijbel zelf.

Wat mij telkens ontroert is dat de Bijbel spreekt over een God die zichzelf niet zo belangrijk vindt, maar die mensen belangrijker vindt dan zichzelf, in het bijzonder de kwetsbare mens, en bij uitbreiding alle levende wezens die kwetsbaar zijn en de aarde die kwetsbaar is. In een religie staat god bovenaan de piramide, in rechtstreeks contact met de Romeinse keizer, de Egyptische Farao, hedendaagse heersers zoals Vladimir Poetin, die recent nog een deal sloot met de orthodoxe kerk, maar ook het joodse Sanhedrin die uiteindelijk de executie van Christus bevolen heeft. Dat zet ons toch aan het denken, als de evangeliën al zelf het religieus systeem ontmaskeren. In het antireligieus kerstverhaal wordt niet de Romeinse keizer of de Joodse koning, maar wel het "uitschot" van de samenleving, de herders, verbonden met de geboorte van Christus.

Maar goed, terug naar onze kerkvader Cyprianus met zijn fameuze uitspraak 'Buiten de kerk, geen heil'. Cyprianus wilde zeggen: overall waar mensen het Woord Gods volbrengen of de stem van hun geweten volgen, waar mensen zich op hun manier inzetten voor het goede, onder de werking van de Geest, daar is de Kerk, daar behoren de mensen tot de Kerk.

Het evangelie dat we gelezen hebben, werd opgetekend toen er nog mensen leefden die Christus persoonlijk gekend hadden. Dat horen we in de woorden die de evangelist aanhaalt: *'In uw tegenwoordigheid hebben wij gegeten en gedronken, in onze straten hebt Gij onderricht gegeven'*. Maar Christus persoonlijk kennen volstaat niet; dat zal je helemaal niet helpen. Helpen kan alleen: leven volgens het geloof. Zo zal het ook met ons zijn. Wij kunnen zeggen: wij hebben toch elke zondag de eucharistie gevierd, wij mediteren, bidden en hebben onze kinderen toch laten dopen én een drempelviering laten doen.

Maar Jezus heeft een heel andere maatstaf, bij Hem gaat het om het doen van de gerechtigheid: Ik was naakt, Ik was ziek, Ik was hongerig. Wat hebt gij gedaan? En dan kan het heel best zijn, zegt Jezus, dat de laatsten de eersten en de eersten de laatsten zullen zijn.

Als het doel van onze wekelijkse vieringen de vieringen zelf zijn, dan moeten we ze wellicht afschaffen. Maar als zij een hoger doel dienen, nl. de komst van het Rijk Gods, dan mogen ze blijven. - Wat denk je ?

Om dat Rijk Gods te realiseren is er een bepaalde houding nodig volgens Richard Rohr – van wie het citaat, een levensstijl, een levenskeuze: de keuze om eenvoudig te leven, geweldloos te zijn en delend en liefdevol met elkaar om te gaan.

De Vlaamse dominicaan en priester Ignace d’Hert spreekt niet meer over gelovigen en niet-gelovigen. Hij vindt die opdeling niet langer relevant. Ignace stelt dat deze klassieke opdeling achterhaald wordt door een nieuwe groep mensen, “gelovigen”, “niet-gelovigen”, twijfelaars, zoekenden enz. Hij noemt deze groep de ‘en toch...’-mensen.

- De wereld lijkt om zeep. *En toch* gaan we doen wat we kunnen om de aarde te redden door onze *way of life* aan te passen.
- De kloof arm en rijk lijkt niet meer te overbruggen. *En toch* doen we er iets aan door onze *way of life* te bevragen.
- Een maatschappij zit vast in een wij-zij denken. *En toch* geloven wij in een ‘nieuw wij’, een ‘*way/wij of life*’ die die tegenstelling overbrugt.

Inderdaad: het zijn mensen met een ‘en toch’- geloof, een ‘en-toch’- hoop en bovenal een ‘en toch’- liefde, maar je vindt ze in alle maten en gewichten, in alle sectoren en levensbeschouwingen.

Met al deze mensen wil ik - samen met jullie - stappen in een nieuw verbond. Ik zie de regenboog al door de wolken.

Koen Dekorte
De Lier, 16 januari 2022